

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ФАНЛАР
АКАДЕМИЯСИ МИНТАҚАВИЙ БЎЛИМИ
ХОРАЗМ МАЪМУН АКАДЕМИЯСИ**

**ХОРАЗМ МАЪМУН
АКАДЕМИЯСИ
АХБОРОТНОМАСИ**

Ахборотнома ОАК Раёсатининг 2016-йил 29-декабрдаги 223/4-сон қарори билан биология, қишлоқ хўжалиги, тарих, иқтисодиёт, филология ва архитектура фанлари бўйича докторлик диссертациялари асосий илмий натижаларини чоп этиш тавсия этилган илмий нашрлар рўйхатига киритилган

2023-2/4

**Вестник Хорезмской академии Маъмуна
Издается с 2006 года**

Хива-2023

Бош муҳаррир:

Абдуллаев Икрам Искандарович, б.ф.д., проф.

Бош муҳаррир ўринбосари:

Ҳасанов Шодлик Бекнўлатович, к.ф.н., к.и.х.

Тахрир ҳайати:

*Абдуллаев Икрам Искандарович, б.ф.д., проф.
Абдуллаев Баҳром Исмоилович, ф-м.ф.д.
Абдуллаев Равшан Бабажонович, тиб.ф.д., проф.
Абдуҳалимов Баҳром Абдурахимович,
т.ф.д., проф.
Агзамова Гулчехра Азизовна, т.ф.д., проф.
Аимбетов Нагмет Каллиевич, и.ф.д., акад.
Аметов Якуб Идрисович, д.б.н., проф.
Бабадҷанов Хушнот, ф.ф.н., проф.
Бекчанов Даврон Жуманазарович, к.ф.д.
Буриев Хасан Чўтбаевич, б.ф.д., проф.
Ганджаева Лола Атаназаровна, б.ф.д., к.и.х.
Давлетов Санжар Ражабович, тар.ф.д.
Дурдиева Гавҳар Салаевна, арх.ф.д.
Дўсчанов Бахтиёр, тиб.ф.д., проф.
Ибрагимов Бахтиёр Тўлаганович, к.ф.д., акад.
Жугинисов Тангирберген Исаевич, б.ф.н., доц.
Жуманиёзов Зоҳид Отабоевич, ф.ф.н., доц.
Жуманов Мурат Арепбаевич, д.б.н., проф.
Кадирова Шахноза Абдухалиловна, к.ф.д., проф.
Каримов Улўзбек Темирбаевич, DSc
Қутлиев Учқун Отобоевич, ф-м.ф.д.
Ламерс Жон, қ/х.ф.д., проф.
Майкл С. Энжел, б.ф.д., проф.
Махмудов Рауфжон Баходирович, ф.ф.д., к.и.х.
Мирзаев Сирожиддин Зайниевич, ф-м.ф.д., проф.
Мирзаева Гулнара Саидарифовна, б.ф.д.*

*Пазилов Абдуваеит, б.ф.д., проф.
Рахимов Раҳим Атажанович, т.ф.д., проф.
Рахимов Матназар Шомуротович, б.ф.д.,
проф.
Рашидов Негмурод Элмуродович, б.ф.н., доц.
Рўзибоев Рашид Юсупович, тиб.ф.д., проф.
Рўзметов Бахтияр, и.ф.д., проф.
Садуллаев Азимбой, ф-м.ф.д., акад.
Салаев Санъатбек Комилович, и.ф.д., проф.
Сапарбаева Гуландам Машиаритовна, ф.ф.ф.д.
Сапаров Каландар Абдуллаевич, б.ф.д., проф.
Сирожов Ойбек Очилович, с.ф.д., проф.
Сотипов Гойитназар, қ/х.ф.д., проф.
Тожибаев Комилжон Шаробитдинович,
б.ф.д., академик
Холлиев Аскар Эргашевич, б.ф.д., проф.
Холматов Бахтиёр Рустамович, б.ф.д.
Чўпонов Отаназар Отожонович, ф.ф.д., доц.
Шакарбоев Эркин Бердикулович, б.ф.д., проф.
Эрматова Жамила Исмаиловна, ф.ф.н., доц.
Эшчанов Рузумбой Абдуллаевич, б.ф.д., доц.
Ўразбоев Ғайрат Ўразалиевич, ф-м.ф.д.
Ўрозбоев Абдулла Дурдиевич, ф.ф.д.
Ҳажиева Мақсуда Султоновна, фал.ф.д.
Ҳасанов Шодлик Бекнўлатович, к.ф.н., к.и.х.
Худайбергана Дурдона Сидиқовна, ф.ф.д.*

Хоразм Маъмун академияси ахборотномаси: илмий журнал.-№2/4 (98), Хоразм Маъмун академияси, 2023 й. – 245 б. – Босма нашрнинг электрон варианты - <http://mamun.uz/uz/page/56>

ISSN 2091-573 X

Муассис: Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси минтақавий бўлими – Хоразм Маъмун академияси

МУНДАРИЖА
ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ

Abduvokhidova H. Translation of agricultural terms	5
Artikova N.S. Dialogik nutq to'liqsiz gaplarni yaratuvchi omil sifatida	7
Artikova N.S. Methods of research of binuclear non-verbal sentences	10
Atajanova N.F. Xorazmlik shoirlar ijodidagi mumtoz adabiy an'analarning davom ettirilishi xususida	14
Azizova M. Comprehensive understanding english language in ESP classes	18
Babakulova L.R. Terminology and translation problems in teaching English	21
Bobojonova N.J. Categorization in english cognitive linguistics	23
Chorieva A., Lokteva N. American literature's "Family chronicle genre" in the second half of the 22th century	26
Dalievva M.X. Semantic and cognitive approach to the modern english terminology	28
Daminov N.K. Formation of resistance to stress in the process of simultaneous interpreting	30
Davletova D.N. Fe'lli kollokatsiya (turg'un birlikma) tushunchasi va uning ingliz va o'zbek tillarida ifodalanishi	35
Erdanova Z.A. Description of human professional activity in English and Uzbek phraseology	37
Eshniyozova G.H. Halima Xudoyberdiyeva she'riyatida qo'llanilgan badiiy san'atlarning lingvopoetikasi	40
Haydarov A.A., Xayrullayeva G. Turli sistem tillarda so'z ma'nolari kuchaytirishning leksik vositalari	42
Jabborova H.A. Radio tilining milliy – madaniy xususiyatlari: hushmuomalalik tamoyili	45
Jalilova L.J., Axmedova M.F. J.K. Roulingning "Garri Potter" asarida yosh psixologiyasi	47
Kadirova A.Kh. Qualificattion and skills required of a simultaneous interpreter	50
Kasimova S.M. About the mechanisms that provide understanding of the original text while speaking text in the target language	52
Kimsanboyeva B.N. Kvantitativlikning topishmoqlarda izohlanishi	55
Khaydarova L. The description of social life and the usage of syntactic stylistic devices in the novel "Hard times" by Charles Dickens	57
Khayitova D.B. Language units as means of intercultural communication	61
Masharipova Z. Halima Ahmedova she'riyatida pafosning namoyon bo'lishi	63
Mirabdullayeva S., Abduvokhidova H. Ingliz va o'zbek tillarida metaforalarning tavsifi, ishlatilishi va ilmiy ahamiyati	68
Narzulaeva D.B. Miracles of the Holy Koran	70
Niyazova M.Kh., Tuxtayeva M.A. The use of proverbs in the speech of characters by english and uzbek writers	73
Niyazova M.X., Temirova M. Dunyo tilshunosligida frazeologik birliklarni o'rganishning nazariy asoslari	75
Osmanov M.T. Cognitive and linguistic factors in improving reading comprehension on the base of illustrated texts	77
Polvannazirova S.X. Kontrastiv lingvistika va tarjimaning o'zaro munosabati	79
Qarshiyeva Sh.T., Yuldashev A.A. O'zbek va ingliz tillaridagi frazeologik birliklarning qiyosiy etimologiyasi	82
Qobilova N.S., Barotova N.Sh. Linguistic and cognitive features of negative attitudes in english and uzbek languages	84
Qobilova N.S., Nurullayeva U.B. Frazeologik birliklar xalqning milliy-madaniy xususiyatlari oynasi sifatida	87
Qodirova H.X. Ingliz va o'zbek tillarida soxta diskursning pragmatik parametrlari	91
Qosimova F.X., A'zamjonova M.S. Ingliz va o'zbek lingvokulturologiyasida "Baxt" konsepti	93
Qurbonova M.I. Alisher Navoiy xamsasidagi Farhod va Majnun obrazlarining qiyosiy tahlili	96
Ochilova N. Tarjimada sinonimik qatordagi so'zlardan foydalanish muammolari	98
Raximova M.A. Termin va atamalar haqida ayrim mulohazalar	102
Raxmatova M.M., Aslonova Sh.Z. Inson kommunikatsiyasining hosil bo'lishi jarayonida diskursning roli	105

Saidova M.U., Jamolova M.B. The nature of mythology in literature	109
Saidova M.U., Zabiyeva V.Kh. Closer view to task-based language teaching	112
Saidova Z.B. Normurod Norqobilov qissalaridagi metaforaning lisoniy xususiyatlari	116
Shirinqulova Sh.M. Zamonaviy atamashunoslik, uning nazariy asoslari va tibbiy atamashunoslikni shakllantirish	119
Shodiyeva M.N. Xitoy tilida dehqonchilikka oid leksikalar va ularning xususiyati	122
Toirova U.S. Normurod Norqobilovning “Dashtu dalalarda” asarida bo’ri zoosemasi	124
Usmanova L.A., Saidqodirova D.S. Phenomenon of metaphORIZATION in computer terminology	126
Xusainova G.Sh. Xorazm viloyatidagi moddiy madaniy meros obyektlarining nomlanishining o’ziga xos xususiyatlari	129
Yadgarova Z.T. Super-segment phonostylistics: pitch, loudness, and length of sounds	133
Yodgorova Z.G’. Media tilida modallik kategoriyasining lingvistik asoslari	135
Yusupova M.A. Tilshunoslikda badiiy tarjimaning takomillashtirish ahamiyati	138
Yusupova Sh.A. Structural features of pedagogical terms in english and uzbek	140
Zhomardova D.K. Research of appellative lexicon in linguistics	143
Zubaydullayeva H.T. Complex paradigm of linguistic analysis of artistic text and adaptation to the learning process	145
Абдугаффарова Г.А. Инглиз тилида хушмуомалаликни ифодалашнинг лексик воситалари	148
Абдурахманова М.У. Ўзбек тилида касаллик номларининг эвфемизацияси	152
Азимова С.Х. Локутивный/иллокутивный акт "выражения отказов": прагматический анализ	155
Батыршина Ж.К. Воспитательные принципы художественного и филологического лейтмотива в поэтике романа М. Булгакова "Мастер и Маргарита " на основе формулы зеркальности	158
Бектурсынова А.М. Композиционный анализ текстового массива М.М. Бахтина, репрезентирующего идиодискурс ученого	160
Бердикулова Г.И. Социолингвистические аспекты обучения русскому языку местного населения Туркестана	166
Болтаева И.Т. Адабий ворисийлик моҳияти	170
Буриева Ф.Н. Шеърятда салафларга издошлик ва индивидуаллик	173
Ганиева Г.З. Инглиз ва ўзбек тилларида топонимларнинг турлича таснифланиши	177
Гаппаров А.Қ. Публицистик матнда ижтимоий-сиёсий лексиканинг тавсифи	181
Довлетов Ш.А. Грецизмы, пришедшие из других языков	184
Жаббарова М. Ги Де Мопассон ҳамда Абдулла Қаҳҳорнинг аёллар тасвирида алвасти ва ёсуман образларидан фойдаланиш маҳорати	188
Матякубова О.М. Француз тилида гап таркибли бирликларнинг грамматик-семантик типлари	192
Муминова М.А. Инглиз тилидаги “time” концептли лексемалар таҳлили	196
Нарходжаева Х. Шахслараро муносабатда расмий мулоқотнинг ўрни	199
Насруллаев Э.Ж., Абдуллаев Х.Б. Навоий шеърятдаги ирфоний маънолар талқини	202
Раимова Н.А. Хоразм дostonлари шеърятда бармоқ вази	207
Сувонов З. Бадий матнни лингвистик экспертиза қилишнинг методологик муаммоси	213
Сулайманова Н.Ж. Оламнинг комик манзарасида баҳо концептларининг ўрни	217
Турдикулова Б. Инглиз ва ўзбек тилларидаги геология терминларининг полисемантик муносабатлари	223
Утемуратова З.А. Особенности терминологических единиц в строительной отрасли	226
Халимова Ф.Р. Концепт, концептосфера ёки концептуал майдон	228
Худайкулова Л. Оилавий-маиший маросимлар тизимидаги удумлар ҳақида	233
Шарипова А.А. Электрон лексикографик манбаларнинг тавсифи ва таснифи	236
Якубов М.К. Амир Темура шахсига бағишланган илмий тадқиқотлар	239
Янгибоева С.Р. Тоҳир Маликнинг “Фалак” қиссасида диний-маърифий масалаларнинг бадий талқини хусусида	242

洒水车 Sǎshuǐ chē (inglizcha: sprinkler), shuningdek, suv tankeri, purkagich, ko'cha yuvish vositasi sifatida ham tanilgan, muhandislik vositalarining bir turi. Suv purkagichlar odatda yo'llarni tozalash, o'simliklarni sug'orish, shuningdek, binolarni tozalash, yong'indan himoya qilish va boshqa maqsadlarda qo'llaniladi, ular tozalash, changni yuvish va sovitish funksiyalariga ega.

1. 清晨的阳光透过洒水车喷洒的水雾化成了一道美丽的彩虹 – Tong quyoshi purkagich tomonidan purkalgan tuman orqali go'zal kamalaklarga aylandi.

2. 两个月后,洒水车开进了施工坑道,坑道口也建起了医疗室,一台台铲运车、高速挖掘机也忙碌了起来 – Ikki oydan keyin purkagich qurilish tunneliga kirdi, tunnelga kiraverishda tibbiyot xonasi qurildi, qirg'ichlar va tezyurar ekskavatorlar ham band edi.

石磨 Shí mò – Tosh tegirmon – guruch, bug'doy va loviya kabi donlarni kukun va pulpaga aylantirish uchun ishlatiladigan mashina. Odatda ikkita toshdan yasalgan. Tegirmon ikki qavatli tekislik bo'lib, ikkinchi qavat bilan tutashgan joy teksturaga ega bo'lib, don yuqori teshikdan ikki qavatning o'rtasiga kirib, tekstura bo'ylab tashqariga qarab harakatlanadi va ikki qatlam bo'ylab dumalab o'tganda maydalanadi va kukun hosil bo'ladi.

只要人手多, 石磨挪过河。民谚

1. 拉磨的驴长年累月地绕着石磨转。

2. 刀刃再锋利, 如若长时间不用石磨, 一定会落满灰尘、锈迹斑斑, 直至成废物的。这就是生活的真实。这就是生活的辩证法。

Dehqonchilik ish qurollarining tarixiy evolyutsiyasi, shuningdek, dehqonchilikka oid terminlarning kelib chiqish tarkibiy tuzilishining o'ziga xos jihatlari mavjud. Dehqonchilikka oid tushunchalarning mazmun-mohiyatini tahlil qilish jarayonida shu narsaga amin bo'ldikki, Xitoy tilini o'qitishda dehqonchilikka oid tushunchalarning berib borilishi talabalarning dehqonchilikka oid yangi lug'atlarni shakllantirishda yaxshi samara beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Fan Ven Lan. Xitoyning yangi tarixi. – M.: 1972. – 321 b.

2. 中国农业体系. – 北京: 北京出版社, 2003 年. – 210 页.

3. Mitter R. Modern China a very short introduction – Oxford: 2010. – 169 p.

UO'K 808.5

NORMUROD NORQOBILOVNING “DASHTU DALALARDA” ASARIDA BO'RI ZOOSEMASI

U.S.Toirova, o'qituvchi, Buxoro Davlat Universiteti, Buxoro

Annotatsiya. Ushbu maqolada, o'zbek adabiyoti namoyandasi N.Norqobilov tomonidan qissa va hikoya janrlaridagi yozilgan asarlarda, bo'ri zoosemasining turli talqinlarda yoritilishi va har xil ma'nolarda ifodalaniib, taxlilii yo'llar bilan izohlanishini o'z ichiga oladi. Hamda, bo'ri nomi orqali insonlardagi xususiyatlar haqida to'xtalib o'tiladi.

Kalit so'zlar: jondor, zoosemizm, konnotativ va dennotativ ma'no.

Аннотация. В данной статье освещается зоосема волка в разных интерпретациях, выражается в разных смыслах и объясняется аналитическими способами в романе Н. Норкабиловым узбекской литературы. При этом обсуждаются характеристики людей в трактовке с именем волк.

Ключевые слова: жондор, зоосемизм, коннотативное и денотативное значение.

Abstract. This article is highlighted wolf zoosemy in different interpretation and expressions in various meaning of the work N.Norqobilov in Uzbek literature. Also, the artistic methods of describing the personal traits of people through the name of the wolf will be discussed.

Key words: jondor, zoosemism, connotative and denotative meaning.

Zoosemiya so'zi yunoncha zoo – hayvon va sema – ma'no so'zlaridan kelib chiqib, “hayvonlar ma'nosi” degan tushunchani anglatadi. I.L.Lasota zoosemiya atamasi tor ma'noda hayvonot olami bilan mavzu jihatdan bog'liq leksik birikmalarni ifodalashda qo'llanilishini ta'kidlaydi. . [1]

— Jondor? — Sa'dulla ajabladi. — Nima u? — Bo'rini bizda jondor deyilar.

— Kim uchundir hayvondir... — Eshqul polvon xayolchan jilmayadi. — O'zi sen jondor nimaligini bilasanmi?

— Nega bilmay, yirtqich bir hayvon-da. — Lekin uning yirtqichligi ayrim odamlarnikidan ziyod emas...

— Yana menga sha'ma qilayapsizmi, otam? — I-i, jondorga o'xshashga yo'l bo'lsin senga!

Jondor - jonivor, tirik mavjudot degan ma'nolarda qo'llaniladi. Yozuvchi bu yerda bo'ri semasining insonlar xususiyatlari bilan birga qiyoslanishi alohida ahamiyat kasb etadi. Bo'rining vahshiyliги va yirtqichligi hammaga ma'lum. Lekin ba'zan inson bolasi bo'laturib, shu yirtqich hayvondan ham battar ish qiladigan va uning qiladigan ishi aql-idrokga sig'maydigan yovuzlik hisoblanadi. Demak insonning yovuzligi va vahshiyliги bo'ri semasi orqali tasvirlangan.

Bu odamlar qiziq bir toifaga mansub kishilar edi. Ularning nazariga tushish ham, nazaridan qolish ham oson. Ular seni martabang tufayli tanishadi, mavqeing uchun qadrlashadi. Illo vazifadan ketgan kuning batamom unutishadi. Bu odamlarning davrasidan tulki kabi hiylakor bo'lsang joy topasan, bo'riday beshafqat bo'lsang— o'rin egallaysan. . [2]

Bu berilgan parchada insonlarning qiziq bir odatlari tasvirlanib, unda ularning e'tiborini olish va bu e'tibordan qolish oson bo'lib, bunday nazardan qolmaslik uchun ular tulki kabi aldoqchi yoki ayyor bo'lishi, hamda bo'ri kabi shafqatsiz, bo'lishi aytib o'tilgan.

— Otam, shu ba'zida bo'riga o'xshab ketishingizni bi-lasizmi o'zi? — deya Eshqul polvonning xayolini bo'ldi Sa'dulla sulh istagan ohangda. — Sal gapga odamning bo'gzi- ga chang solmoqchi bo'lasiz! — O'zi hech jondorni ko'rganmisan? — Nega ko'rmay, kinolarda ming marta ko'rganman. Yomon vahshiy bo'lishadi. — Bundan chiqdi, men ham vahshiyman, shundaymi? — Jahlingiz chiqsa, undan battarsiz!

O'sarqul battol hamisha o'zini bo'riga qiyoslashlarini yaxshi ko'rardi. It fe'lini shu bilan xaspo'shlamoqchiday, gohida buni o'zi ham tez-tez ta'kidlab turardi. Eshqul polvon esa uni bo'riga emas, yomon itga mengzardi. Bu haqda ba'zida shartta yuziga aytgisi kelardi. Biroq u ming qilsayam qaynotasi, buni unga aytib bo'larmidi. [2]

Insonning xarakter xususiyatlarini aynan bo'riga qiyoslash ya'ni bo'rining jahli chiqqanida o'zini tuta olmay naq bo'g'zidan oladigan jihatini namoyon qilish uchun yozuvchi uni jondorga o'xshatib haddan tashqari uni jig'iga tegsa odamning bo'ridan battar vahshiyliги ham alohida aytilib o'tiladi. O'sar polvondagi xarakter esa aynan aynan bo'riga o'xshab ketishi biln birga uni o'ziga ham bunday o'xshatish yoqqanligi uchun o'zidan doimo faxrlanib yurishni xohlardi biroq uning kuyovi Eshqul esa qaynotasini bo'ridan ko'ra ko'proq itga o'xshatib itfe'ligini yuziga aytmoqchi bo'ladi. Ammo uning qarindoshligi sabab aytmaydi. Demak yozuvchi bitta insonda ikki xil bo'ri va hayvon semasi borligini ta'kidlab o'tmoqchi.

Eshikdan bosh egib chiqishi bilan, hech ku- tilmaganda, naq bo'g'ziga chang solgan bo'rining hujumini daf etmoqqa chog'i yetmay, osongina jon taslim qilib qo'ya qoldi. U hatto ovoz chiqarmoqqa ulgurmadi. Tongda yig'ilgan odamlar hovlidan sal narida O'sar- qul battolning iti ham o'ldirib ketilganiga keyinroq guvoh bo'lishdi. Jondor zoti sirli jonivor! Shu paytgacha uning fe'lini birov anglab yetolmagan. Bir qarasang, oddiygina temirning jarang etgan ovozidan hurkib qochgan, bir qarasang, qo'lingda yarog'ing bo'lishiga qaramay, xezlangan, hech tushunib bo'lmaydi ularni. Dashtda yurib mening fahmlab yetganim shu bo'ldiki, avvalo, jondorning urg'ochisi qasdlanmasin ekan, u qasd- lanib ot qo'ydimi, qolganlari o'lgan-tirilganiga kara- may, ustingga ot qo'yadi. [3]

Ushbu misolda O'sarqulning ayanchli o'limi uning o'limiga sabab bo'lgan itfe'liligi ya'ni o'ta qaysarligi sabab bo'ldi desak yanglishmaymiz. Chunki u bo'rilar olamiga kirib ona bo'ridan vahshiylarcha bolasini tortib olib kelib bu bo'ri bolasini o'zi onasidan ayro katta qilmoqchi edi biroq ona bo'rining uning izidan topib kelishi uning xayoliga ham kelmagan edi. Ona bo'ri esa undan o'z qasdini olib uni bo'g'zidan bo'g'ib bolasini o'zi bilan olib ketishga muvaffaq bo'ldi. O'z bolasini avaylab asrash uchun ona bo'ri yo'lidan chiqqan dushmanlarni hattoki itni o'ldirgan edi. Ona bo'ridagi farzandiga bo'lgan mehr uni hech narsadan to'xtatishga unday olmadi. Ona bo'ridagi bu sema uning sadoqatidan dalolatdir. Bundan tashqari bo'rilar jondor deb ataluvchi turini hali hanuz hech kim aniq bir fe'lini ayta olmas edi. Sababi ular boshqa jonzotlardan tubdan farq qilib bo'lmas

edi. Ayniqsa bo‘rining urg‘ochisi bir narsaga qasd qilmidi uni hech narsa bu yo‘ldan qaytara olmasligini albatta qasd olishga kirishgan urg‘ochi bo‘rining hamlasidan odamning omon qolishi ehtimoldan holi edi.

— *Bilasizmi, ular sizni nima deb atashadi? — Sa'dulla negadir kuladi. — Dashtdan uloqqan bo'ri deyisha- di. — Hartugul, itga o'xshatmabdi-ku. — Eshqul polvon!* [6]

Eshqul polvonni o‘g‘li uni boshqalar tomonidan atalgan laqabi aynan bo‘ri ekanligini aytar ekan uni uloqqan ya'ni yiqilgan va yengilgan bo‘riga o‘xshatganliklarini g‘azab bilan e'tirof etadi. Biror polvonga bu gap yoqmasada uni rad etmay haromxo‘r itdan ko‘ra boshqa bir jozotlardan yengilgan bo‘rini afzal ko‘radi. Demak yozuvchi it semasidagi ymonsizlik xarakteridan ko‘ra bo‘rining uloqqanligini ustun qo‘yadi.

Demak N.Norqobilovning Dashtu dalalarda asarida bo‘ri semasi beixtiyor Jondor nomi bilan tanilgani, O‘sarqul Polvonning esa xakteri ayniqsa jahli chiqqanida aynan bo‘ridek vajohatli tusga kirib odamga birdan tashlanishi, ayniqsa urg‘ochi bo‘rilarning qasdlanishi asar g‘oyasini kuchaytiradi. Bo‘ri fe‘l odamlarning xislatlari bo‘rining insonga yaqinligi va uni tirik mavjudot sifatida qabul qilishi hamda, ba‘zan bo‘rini yer-u ko‘kka maqtab uni inim deya tilga olishi aynan asar bosh qahramoni timsolida tasvirlangan. Odamlar bir-biriga qiladigan yovuzlikni hattoki bo‘rilar qila olmasligi ham asarda aytib o‘tilgan.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI:

1. Ina Dandesh Zoosemy Related to Connotation and Denotation, Catedra de Filologie Engleză https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/108-114_17.pdf
2. Н.Норқобилов “Дашту далаларда” «Ўзбекистон» нашриёти. Тошкент.2009
3. <https://www.wikiwand.com/uz/Jondor>.
4. S. Mirvaliyev, R. Shokirova. “O‘zbek adiblari” Toshkent, G‘afur G‘ulom nomidagi adabiyot va san‘at nashriyoti, 2016.

UDC 808.3.001

PHENOMENON OF METAPHORIZATION IN COMPUTER TERMINOLOGY

L.A. Usmanova, PhD, Uzbek State World Languages University, Tashkent

D.S. Saidqodirova, DSc, Uzbek State World Languages University, Tashkent

Annotatsiya. Ushbu maqola tizimli yondashuvga asoslangan terminologiya doirasidagi asosiy kompyuter atamalarining metaforizatsiya hodisasiga bag'ishlangan.

Kalit so'zlar: metafora, terminologiya, kompyuter atamalari, tadqiqot usullari, tizimli yondashuv, IKT

Аннотация. Эта статья посвящена феномену метафоризации основных компьютерных терминов в терминологии, основанной на системном подходе.

Ключевые слова: метафора, терминология, компьютерные термины, методы исследования, системный подход, ИКТ

Abstract. This article is devoted to the phenomenon of metaphorization of basic computer terms within terminology based on a systematic approach.

Keywords: metaphor, terminology, computer terms, research methods, systematic approach, ICT

Terminology is a scientific discipline that originated within the framework of lexicology. Its subject is terms and terminological systems, and terminologization refers to the adoption by a word of a commonly used language of a special meaning, i.e. the transition of a nonterminal word into a term-word.

Terms are designations of special concepts. Their specificity lies in the fact that, first of all, they do not lose their integrity, no matter how their content is transmitted. Regardless of whether the terms are one-word or multi-word phrases, they always represent one sign that corresponds to one concept. Even if the term has a complex internal semantic structure, it is still a single independent unit of the name.